

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІТИЧНІ ЖАНРИ ЖУРНАЛІСТИКИ

спеціальність 8.03030 101 «Журналістика»

галузь знань 0303 Журналістика

Гуманітарний інститут

2015– 2016 рік

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
III. ПРОГРАМА	8
IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Аналітичні жанри журналістики»	10
V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	12
VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	21
КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА.....	23
VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО	25
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	25
IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	28
XI. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ.....	29
XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА.....	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Аналітичні жанри журналістики» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану для цієї спеціальності денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Аналітичні жанри журналістики», необхідне методичне забезпечення, складові й критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.

Представлений курс присвячений вивченню особливостей різних жанрів аналітичної журналістики, сфери їх функціонування.

Метою навчального курсу «Аналітичні жанри журналістики» є вироблення у студентів фахових навичок створення текстів різних жанрів, засвоєння теоретичних знань у галузі практичної журналістики, тобто знань про специфіку різних жанрів аналітичної журналістики, їх трансформацію у різних сферах ЗМІ, використання та оформлення цих жанрів.

Завдання курсу:

- засвоїти поняття про журналістські аналітичні методи та їх класифікацію;
- сформулювати уявлення про аналіз як метод, форми аналізу;
- засвоїти характеристики найбільш уживаних у друкованих ЗМІ аналітичних жанрів: кореспонденцію, її інформаційну природу; коментар як оперативне реагування на актуальну подію; статтю та її різновиди; огляд як панорамне відтворення дійсності; лист, огляд листів – необхідне джерело інформації та зв'язок з громадськістю; огляд преси як надання можливості читачу вибору що читати і про що читати; рецензію як жанр критики; журналістське розслідування – синтетичний жанр аналітичної журналістики; рейтинг як аналіз подій і фактів у формі ранжування.

Місце курсу в системі соціальнокомунікативних, гуманітарних, філософських, психологічних та інших дисциплін визначається його приналежністю до курсів спеціалізації, що зумовлює можливість фахового вибору курсів практичного спрямування.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Аналітичні жанри журналістики» має безпосередній зв'язок з курсами «Проблематика ЗМІ», «Журналістське

розслідування», «Літературне редагування», «Візуальна аналітика та прогностика», «Теорія і методика журналістської творчості», «Технологія підготовки огляду» використовує поняття економіки, правознавства, соціології, культурології, політології.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *набувають відповідних умінь та навичок.*

Вимоги до знань студентів.

Студент повинен знати :

- журналістські аналітичні методи та їх класифікацію;
- аналіз як метод, форми аналізу;
- характеристики найбільш уживаних у друкованих ЗМІ аналітичних жанрів;
- кореспонденцію, її інформаційну природу;
- коментар як оперативне реагування на актуальну подію;
- статтю та її різновиди;
- огляд як панорамне відтворення дійсності;
- лист, огляд листів – необхідне джерело інформації та зв'язок з громадськістю;
- огляд преси як надання можливості читачу вибору що читати і про що читати;
- рецензію як жанр критики;
- журналістське розслідування – синтетичний жанр аналітичної журналістики;
- рейтинг як аналіз подій і фактів у формі ранжування.

Студент повинен вміти:

- застосовувати теоретичні знання на практиці;
- застосовувати надбані професійні навички в написанні аналітичних журналістських матеріалів;
- чітко виділяти аналітичні жанрові форми;
- працювати з різними джерелами інформації;
- фіксувати і зберігати факти;
- аналізувати та робити відбір фактів.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 150 год., із них 16 год. – лекції, 16 год. – семінарські заняття, 80 год. – самостійна робота, 8 год. – модульні контрольні роботи, семестровий контроль – 30 годин.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Аналітичні жанри журналістики» завершується іспитом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: теорія і практика аналітичних журналістських методів і жанрів, їх структурні одиниці та закономірності функціонування.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>5 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>5 модулів</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>150 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 годин</i></p>	<p>Шифр та назва напрямку 8.0303101 «Медіакомунікації»</p> <p>Галузь знань: <i>0303 Журналістика</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>1</i></p> <p>Семестр: <i>2</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>32 годин, з них:</i></p> <p>Лекції (теоретична підготовка): <i>16 годин</i></p> <p>Семінарські заняття: <i>16 годин</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: <i>8 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>80 години</i></p> <p>Вид контролю: <i>іспит - 30</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Разом	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
Змістовий модуль 1. Аналітичні методи й жанри журналістики							
1.	Аналітичні матеріали в жанровій системі та історії журналістики	14	2	2	10		
2.	Жанри аналітичної журналістики: загальний огляд	14	2	2	10		
	<i>Модульна контрольна робота №1</i>	2				2	
	<i>Разом</i>	30	4	4	20	2	
Змістовий модуль 2. Аналітичний спосіб відображення дійсності в журналістиці							
3.	Сутність і мета аналітичної журналістики	12	2		10		
4.	Предметні особливості аналізу в журналістиці	12	2		10		
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2				2	
	<i>Разом</i>	26	4		20	2	
Змістовий модуль 3. Класичні жанри аналітичної журналістики							
7.	Аналітичний звіт, кореспонденція, інтерв'ю, опитування	4	2	2			
8.	Особливості аналізу в кореспонденції	2		2			
9.	Коментар як жанр журналістики	12		2	10		
10	Журналістська колонка: основи аналізу	14	2	2	10		
	<i>Модульна контрольна робота № 3</i>	2				2	
	<i>Разом</i>	36	4	8	20	2	
Змістовий модуль 4. Інші жанри аналітичної журналістики							
11	Специфіка бесіди, коментаря, анкети, соціологічного рецензії Стаття як жанр аналітичної журналістики	14	2	2	10		
12	Статистичний аналіз у журналістиці. Моніторинг ЗМІ як основа аналізу	12	2		10		
	<i>Модульна контрольна робота № 4</i>	2				2	
	<i>Разом</i>	58	4	2	20	2	30
	Разом за навчальним планом	150	16	16	80	8	30

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Аналітичні методи й жанри журналістики

Лекція 1. Аналітичні жанри в жанровій системі та історії журналістики (2 год).

Історія розвитку аналітичної журналістики та становлення аналітичних жанрів у їх жанровій специфіці. Призначення аналітичної журналістики. Характеристика ЗМІ, що працюють з аналітичними матеріалами.

Лекція 2. Жанри аналітичної журналістики: загальний огляд (2 год).

Загальна характеристика окремих жанрів аналітичної журналістики, їх подібності й відмінності, призначення тощо.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Аналітичний спосіб відображення дійсності в журналістиці

Лекція 3. Сутність і мета аналітичної журналістики (2 год).

Аналітична журналістика як різновид роботи з інформацією, методики та види аналізу. Розвиток аналітичної журналістики в Україні, характеристика основних досягнень і проблем.

Лекція 4. Предметні особливості аналізу в журналістиці (2 год).

Завдання аналітичної журналістики, навички й прийоми роботи з текстами журналіста-аналітика. Факт та його відображення в аналітиці. Тематичні види аналізу в журналістських текстах.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Класичні жанри аналітичної журналістики

Лекція 5. Аналітичний звіт, опитування, кореспонденція, інтерв'ю (2 год).

Жанрові особливості аналітичного звіту, опитування, кореспонденції та інтерв'ю.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Інші жанри аналітичної журналістики

Лекція 6. Специфіка бесіди, коментаря, анкети, соціологічного резюме (2 год).

Жанрова характеристика бесіди, коментаря, анкети та соціологічного резюме, їх відмінності, текстові ознаки, призначення як журналістських текстів.

Лекція 7. Стаття як жанр аналітичної журналістики (2 год.)

Жанрова специфіка статті, види статей, структура й логічна побудова.

Лекція 8. Статистичний аналіз у журналістиці (2 год.)

Види статистичного аналізу, його призначення, форми проведення аналізу, структура статистичного продукту

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.**Огляд як форма аналізу****Лекція 9. Огляд преси та листів як форма аналітичної журналістики (2 год).**

Огляд преси та листів – опрацювання необхідної для аналізу інформації, на основі якої журналіст має можливість зробити певні аналітичні висновки.

Лекція 10. Моніторинг ЗМІ як основа аналізу (2 год).

Основні специфіка моніторингу як форми роботи з інформацією. Завдання моніторингу ЗМІ та його роль в аналітиці.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Аналітичні жанри журналістики»

Разом: 150 год., з них лекційних – 16 год., семінарські заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 80 год., іспит - 30.

Тиждень	I		II	
Модулі	Змістовий модуль I			
Назва модуля	Аналітичні методи й жанри журналістики			
Кількість балів за модуль	79 балів			
Лекції	1		2	
Дати				
Теми лекцій	Аналітичні матеріали в жанровій системі та історії журналістики – 1б.		Жанри аналітичної журналістики: загальний огляд – 1б.	
Теми семінарських Занять	Новина в аналітичній журналістиці – 10 + 1б.		Види публіцистичного аналізу та структура аргументації – 10 + 1б.	
Самостійна робота	Табл. 6. 1 (15 балів)		Табл. 6. 1 (15 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			
Тиждень	III	IV	V	VI
Модулі	Змістовий модуль II			
Назва модуля	Аналітичний спосіб відображення дійсності в журналістиці			
Кількість балів за модуль	27 балів			
Лекції	3		4	
Дати				
Теми лекцій	Сутність і мета аналітичної журналістики – 1б.		Предметні особливості аналізу в журналістиці – 1б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			
Тиждень	VII		VIII	
Модулі	Змістовий модуль III			
Назва модуля	Класичні жанри аналітичної журналістики			
Кількість балів за модуль	130 бали			
Лекції	5			
Дати				
Теми лекцій	Аналітичний звіт, кореспонденція, інтерв'ю, опитування – 1б.			
Теми семінарських занять	Аналіз як метод – 10 + 1б.			
	Особливості аналізу в кореспонденції – 10 + 1б.		Коментар як жанр журналістики – 10 + 1б.	
Самостійна робота	15 балів		15 балів	
	15 балів		Журналістська колонка: основи аналізу – 10 + 1б.	
			15 балів	

Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		
Модулі	Змістовий модуль IV		
Назва модуля	Інші жанри аналітичної журналістики		
Кількість балів за модуль	80 балів		
Лекції	6	7	8
Дати			
Теми лекцій	Специфіка бесіди, коментаря, анкети, соціологічного резюме – 1б.	Стаття як жанр аналітичної журналістики – 1б.	Статистичний аналіз у журналістиці – 1б.
Теми семінарських занять		Коментар, рецензія – 10 + 1б.	Стаття як жанр аналітичної журналістики – 10 + 1б.
Самостійна робота	15 балів	15 балів	15 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)		
Модулі	Змістовий модуль V		
Назва модуля	Огляд як форма аналізу		
Кількість балів за модуль	79 балів		
Лекції	9	10	
Дати			
Теми лекцій	Огляд преси та листів як форма аналітичної журналістики – 1б.	Моніторинг ЗМІ як основа аналізу – 1б.	
Теми семінарських занять	Жанр огляду – 10 + 1б.	Огляд листів та преси – 10 + 1б.	
Самостійна робота	15 балів	15 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 5 (25 балів)		
Підсумковий контроль	ПМК		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I Аналітичні методи й жанри журналістики

Семінар 1. Новина в аналітичній журналістиці (2 год).

1. Визначення поняття «аналітична журналістика». Основні методи та підходи до аналітичної роботи
2. Дайте визначення поняття «новина», схарактеризуйте критерії актуальності.

Виконати практично:

1. Визначити новину в запропонованому тексті з поточної періодики.
2. Виявити в поточній періодиці аналітичний матеріал, визначити тему, проблему, ідею і мету цієї публікації. Запропонувати свою проблему в обговоренні запропонованої теми.
3. Визначити тип ситуації (за часом, за масштабом, за характером протиріччя) у запропонованій публікації.
4. Підібрати науково-популярну статтю з необхідної тематики. Запропонувати журналістський варіант викладу теми. Включити емоційні аргументи у виклад.
5. Вибрати тему і проблему для власного дослідження. Намітити методи збору інформації.

Література:

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Семінар 2. Види публіцистичного аналізу та структура аргументації (2 год).

1. Дати характеристику публіцистичному аналізу як такому, схарактеризувати методи такого аналізу.
2. Назвати види публіцистичного аналізу, дати їх характеристику.
3. Специфіка аргументації в аналітичній журналістиці, структура аналітичного матеріалу.
4. Поняття і різновиди тези, аргументів і висновків.

5. Вимоги логіки до аргументації.
6. Характеристика способів аргументації (повнота аргументації, форми умовиводів, характер зв'язку аргументів з тезою і порядок пред'явлення аргументів).

Виконати практично:

1. Виявити основні різновиди аналізу, які представлені в певному матеріалі. Визначити їх роль в загальному задумі.
2. Визначити провідний вид аналізу в тексті. Чому саме він був обраний автором?
3. Змоделювати етапи роботи над текстом і основні аналітичні методи.
4. Знайти в поточній періодиці аналітичний матеріал, у схемі відтворити його логічний каркас. Визначити типи тез і аргументів, а також способи їх взаємозв'язку.
5. Обрати тему для власного аналітичного матеріалу. Намітити схему прямого доказу (сформулювати головний і другорядні тези, основні аргументи, вибрати способи їх взаємодії) і непрямого (сформулювати антитезу, продумати антиаргументацію).
6. Знайти в періодиці матеріал з кульмінаційним пред'явленням аргументів. Перебудувати його в антикульмінаційний.
7. Знайти в періодиці аналітичні матеріали з формулюванням висновку і без нього. Обґрунтувати вибір автора. Визначити характер фінальної частини «безвисновкового» матеріалу.

Література:

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Змістовий модуль III

Класичні жанри аналітичної журналістики

Семінар 3. Аналітичний огляд (2 год).

1. Поняття, форми, загальні методи журналістського аналізу. Індукція, дедукція, аналогія.
2. Методика журналістського аналізу.
3. Функції журналістської аналітики – активізація мисленнєвого процесу читача, формування громадської думки, розслідування, прогнозування.
4. Функції преси в контексті аналітичної журналістики.

Виконати практично:

Виписати у стовпчик максимальну кількість назв аналітичних жанрів, наведених у підручниках В. Здоровеги, М. Кіма, В. Кройчика, О. Тертичного. На цьому ж аркуші поряд скласти власну табличку дієвих аналітичних жанрів. Відповідь письмово обґрунтувати (обсяг 1-2 стор.).

Проблемні запитання:

1. Якими є характерні риси аналізу як методу пізнання і його відмінність від інформаційного відтворення?
2. Що є метою і функціями журналістського аналізу?
3. Які форми аналізу в мас-медіа?
4. У чому полягає розслідувальна функція журналістської аналітики?
5. Чим характерні функції передбачення і прогнозу?

Література:

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Семінар 4. Особливості аналізу в кореспонденції (2 год).

1. Кореспонденція в системі журналістської аналітики. Визначення. Функції. Місце на газетній шпальті.
2. Види кореспонденції: інформаційна, описова, аналітична, критична, постановочна (проблемна), нарисова, кореспонденція-роздум, рекламна.
3. Основні вимоги до кореспонденції і процес роботи над нею.
4. Архітектоніка й композиція кореспонденції. Методика написання кореспонденції. Мовностилістична технологія.

Виконати практично:

1. Обґрунтувати коментарійно характер обраного для аналізу тексту.
2. Виявити прийоми прихованого коментаря. Визначити їх роль в загальній оцінці.
3. Вибрати тему для власної кореспонденції, скласти план тексту (теза, аргументи, композиційний хід).

Проблемні завдання

1. Що є об'єктом дослідження у кореспонденції?

2. Які ви знаєте основні різновиди кореспонденцій?
3. Коментування в кореспонденції: публіцистичне, аналітичне, фахове, наукове.
4. Якими є чинники обмеження фактів у кореспонденції?
5. Як розуміти такі визначення кореспонденції? Це: а) найбільш усталений жанр аналітики (М. Василенко); б) примітивно-описовий жанр, специфічне породження більшовицької преси (В. Здоровега).

Література:

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Семінар 5. Коментар як жанр аналітики (2 год).

1. Суть і призначення коментарю. Особливості форм відгуку на подію.
2. Коментарі на внутрішні й міжнародні теми.
3. Факт і коментар: особливості синтезу.
4. Головна ознака коментарю. Коментар і його особиста відповідальність.
5. Типові помилки при підготовці коментарю.

Виконати практично:

1. Написати коментар на будь-яку тему.
2. Підібрати вирізки з газет різновидів коментарів.

Проблемні завдання

1. Що є предметом дослідження у коментарі?
2. Що має на меті сучасний коментар?
3. На які запитання повинен відповідати коментар?
4. У чому, на вашу думку, полягає специфіка коментування у пресі, на радіо і телебаченні?
5. Назвіть найкращих коментаторів українських мас-медіа.

Література:

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.

4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Семінар 6. Журналістська колонка: основи аналізу (2 год).

1. Журналістська колонка як спосіб аналітичної творчості.
2. Форми ведення журналістської колонки.
3. Завдання колонки.

Виконати практично:

1. Визначити тему колонки та інформаційний привід.
2. Визначити провідний спосіб коментаря. Чому саме він обраний автором для розкриття теми?
3. Дати характеристику форми авторської присутності. У чому виражається суб'єктивність оцінки?
4. Виявити прийоми прихованого коментаря, охарактеризувати їх роль у тексті.
5. Виявити в періодиці жорсткий і м'який варіант колонки. Визначити спосіб аналізу. Реконструювати логічний каркас, зіставити його з композиційною побудовою. Дати характеристику основних композиційних блоків.
6. У знайдених матеріалах знайти переходи-зв'язки, дати їх характеристику.
7. Вибрати тему для колонки, підготувати різні варіанти ліда.
8. Знайти в періодиці колонку, побудовану на основі прихованої полеміки. Визначити різновид полемічного побудови. Виділити антитеза і антиаргументацію.

Література

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Змістовий модуль IV Інші жанри аналітичної журналістики

Семінар 7. Коментар, рецензія (2 год).

1. Суть і призначення коментаря. Особливості форм відгуку на подію.
2. Коментарі на внутрішні й міжнародні теми.
3. Факт і коментар: особливості синтезу.
4. Головна ознака коментарю. Коментар і його особиста відповідальність.
5. Типові помилки при підготовці коментарю.
6. Особливості жанру рецензії.

Виконати практично:

1. Написати коментар на будь-яку тему.
  2. Підібрати вирізки з газет різних видів коментарів.
  3. Обрану рецензію проаналізувати на предмет її актуальності і особливостей композиційної побудови. Визначити тип рецензії.
  4. Дати характеристику способів і засобів коментування.
  5. Вибрати тему рецензії, намітити логіку її викладу і план композиційної побудови матеріалу.
  4. Знайти кілька варіантів лідів для різних типів рецензій. Дати їх характеристику і визначити доцільність вибору.
- Розгляд і усний захист прикладів коментарів, підібраних студентами зі сторінок української преси.

Література:

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Семінар 8. Стаття (2 год).

1. Природа статті як найважливішого аналітичного жанру публіцистики.
2. Проблема, явище як основа статті. Особливості публіцистичного аналізу й синтезу в статті.
3. Різновиди статті: загальнополітична (публіцистична), передова, редакційна, аналітична (газетна), теоретико-пропагандистська, постановочна (проблемна), наукова, критична, дискусійна.

- 4.Композиція та архітектоніка статті.
- 5.Структурна організація статті. Співвідношення фактів і висновків.
- 6.Види стилів. Драматизація викладу, літературні прийоми і методи, авторське “я”.
- 7.Методика роботи над статтею.

Виконати практично:

- 1.Написати (на вибір) статтю.
- 2.Підібрати вирізки з газет усіх різновидів статей.

Проблемні запитання:

- 1.Що виступає предметом дослідження у статті?
- 2.Характеристика різновидів статей.
- 3.Який загальний метод аналізу – індуктивний, дедуктивний, аналогії – переважає у статтях?
- 4.Просторово-часові межі статті.
- 5.Коментар, кореспонденція, стаття: спільне і відмінне між ними.
- 6.У чому полягає синтетичність статті як жанру?
- 7.Найпродуктивніші жанрові різновиди статей.
- 8.Видання поточного року, що друкують найкращі статті.
- 9.Авторська майстерність у статті.

Література:

- 1.Василенко М.К.Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
- 2.Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
- 3.Подольян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.:КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
- 4.Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
- 5.Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Змістовий модуль V
Огляд як форма аналізу

Семінар 9. Жанр огляду (2 год).

- 1.Суть огляду, як аналітичного жанру пресової журналістики.
- 2.Головні вимоги до написання огляду.
- 3.Особливості оглядів, присвячених різним темам.

Виконати практично:

1. Виявіть в періодиці загальний і тематичний огляди. Сформулювати їх тему (де ВРХ - група фактів, явищ, а МОП - тенденція). Виявити логічний каркас і дати характеристику основних композиційних блоків (силових фрагментів, різних за типом оповідних структур).

2. Проаналізувати одну з тематичних рубрик обраної вами газети і запропонувати тенденцію для власного огляду за її матеріалами.

3. Виявити особливості коментування в запропонованому огляді.

4. Кожен із студентів має вибрати з преси найкращий огляд тижня і на наступному занятті захистити свій вибір.

Контрольні запитання:

1. Чому огляд – аналітичний, а не інформаційний жанр?

2. У чому полягають відмінності огляду від журналістських матеріалів інших аналітичних жанрів?

3. Яке головне завдання стоїть перед оглядачем?

4. Чим відрізняються огляди, присвячені політиці, економіці, літературі та мистецтву, спорту тощо?

Література:

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.

2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.

3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.

4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.

5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.

6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.

7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Семінар 10. Огляд листів та преси (2 год).

1. Огляд преси як аналітичний жанр друкованої журналістики.

2. Особливості оглядів преси на сучасному етапі.

3. Огляд статей зарубіжної преси, присвячених українській тематиці.

4. Лист читача як джерело журналістської інформації і як окремий аналітичний жанр.

5. Відбір читацьких листів і підготовка їх до друку.

6. Лист фахівця, як різновид жанру «лист».

7. Підготовка тематичних оглядів читацьких листів.

Виконати практично:

Студенти діляться на групи по 3-4 особи і готують огляд преси, кожна група зі своєї тематики (на політичні, економічні, міжнародні, соціальні, культурні,

спортивні тощо теми).

Кожен із студентів має вибрати з преси найкращий огляд тижня і на наступному занятті захистити свій вибір.

Проблемні запитання:

1. Чому читацькі листи до даного видання виступають як одне з найважливіших джерел журналістської інформації?
2. За якими критеріями ми відбираємо листи до друку?
3. Хто і як редагує читацькі листи?
4. Як організуються листи фахівців?
5. Чому тематичний огляд читацьких листів є ефективнішим за огляд-“солянку”?

Література:

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
2. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
3. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
4. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
5. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
6. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
7. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д.Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I

Аналітичні методи й жанри журналістики

Семінар 1. Новина в аналітичній журналістиці (10 год).

Визначити новину в запропонованому тексті з поточної періодики. Виявити в поточній періодиці аналітичний матеріал, визначити тему, проблему, ідею і мету цієї публікації. Запропонувати свою проблему в обговоренні запропонованої теми. 3. Визначити тип ситуації (за часом, за масштабом, за характером протиріччя) у запропонованій публікації. Підібрати науково-популярну статтю з необхідної тематики. Запропонувати журналістський варіант викладу теми. Включити емоційні аргументи у виклад. Вибрати тему і проблему для власного дослідження. Намітити методи збору інформації.

Семінар 2. Види публіцистичного аналізу та структура аргументації (10 год). Виявити основні різновиди аналізу, які представлені в певному матеріалі. Визначити їх роль в загальному задумі. Визначити провідний вид аналізу в тексті. Чому саме він був обраний автором? Змоделювати етапи роботи над текстом і основні аналітичні методи. Знайти в поточній періодиці аналітичний матеріал, у схемі відтворити його логічний каркас. Визначити типи тез і аргументів, а також способи їх взаємозв'язку. Обрати тему для власного аналітичного матеріалу. Намітити схему прямого доказу (сформулювати головний і другорядні тези, основні аргументи, вибрати способи їх взаємодії) і непрямого (сформулювати антитезу, продумати антиаргументацію). Знайти в періодиці матеріал з кульмінаційним пред'явленням аргументів. Перебудувати його в антикульмінаційний. Знайти в періодиці аналітичні матеріали з формулюванням висновку і без нього. Обґрунтувати вибір автора. Визначити характер фінальної частини «безвисновкового» матеріалу.

Змістовий модуль III

Класичні жанри аналітичної журналістики

Семінар 3. Аналітичний огляд (10 год). Виписати у стовпчик максимальну кількість назв аналітичних жанрів, наведених у підручниках В. Здоровеги, М. Кіма, В. Кройчика, О. Тертичного. На цьому ж аркуші поряд скласти власну табличку дієвих аналітичних жанрів. Відповідь письмово обґрунтувати (обсяг 1-2 стор.).

Семінар 4. Особливості аналізу в кореспонденції (10 год). Обґрунтувати коментарійно характер обраного для аналізу тексту. Виявити прийоми прихованого коментаря. Визначити їх роль в загальній оцінці. Вибрати тему для власної кореспонденції, скласти план тексту (теза, аргументи, композиційний хід).

Семінар 5. Коментар як жанр аналітики (10 год). Написати коментар на будь-яку тему. Підібрати вирізки з газет різновидів коментарів.

Семінар 6. Журналістська колонка: основи аналізу (10 год). Визначити тему колонки та інформаційний привід. Визначити провідний спосіб коментаря. Чому саме він обраний автором для розкриття теми? Дати характеристику форми авторської присутності. У чому виражається суб'єктивність оцінки? Виявити прийоми прихованого коментаря, охарактеризувати їх роль у тексті. Виявити в періодиці жорсткий і м'який варіант колонки. Визначити спосіб аналізу. Реконструювати логічний каркас, зіставити його з композиційною побудовою. Дати характеристику основних композиційних блоків. У знайдених матеріалах знайти переходи-зв'язки, дати їх характеристику. Вибрати тему для колонки, підготувати різні варіанти ліда. Знайти в періодиці колонку, побудовану на основі прихованої полеміки. Визначити різновид полемічного побудови. Виділити антитеза і антиаргументацію.

Змістовий модуль IV

Інші жанри аналітичної журналістики

Семінар 7. Коментар, рецензія (5 год). 1. Написати коментар на будь-яку тему. Підібрати вирізки з газет різновидів коментарів. Обрану рецензію проаналізувати на предмет її актуальності і особливостей композиційної побудови. Визначити тип рецензії. Дати характеристику способів і засобів коментування. Вибрати тему рецензії, намітити логіку її викладу і план композиційної побудови матеріалу. Знайти кілька варіантів лідів для різних типів рецензій. Дати їх характеристику і визначити доцільність вибору. Розгляд і усний захист прикладів коментарів, підібраних студентами зі сторінок української преси.

Семінар 8. Стаття (5 год). Написати (на вибір) статтю. Підібрати вирізки з газет усіх різновидів статей.

Змістовий модуль V

Огляд як форма аналізу

Семінар 9. Жанр огляду (5 год). Виявіть в періодиці загальний і тематичний огляди. Сформулювати їх тему (де ВРХ - група фактів, явищ, а МОП - тенденція). Виявити логічний каркас і дати характеристику основних композиційних блоків (силових фрагментів, різних за типом оповідних структур). Проаналізувати одну з тематичних рубрик обраної вами газети і запропонувати тенденцію для власного огляду за її матеріалами. Виявити особливості коментування в запропонованому огляді. Кожен із студентів має вибрати з преси найкращий огляд тижня і на наступному занятті захистити свій вибір.

Семінар 10. Огляд листів та преси (5 год). Студенти діляться на групи по 3-

4 особи і готують огляд преси, кожна група зі своєї тематики (на політичні, економічні, міжнародні, соціальні, культурні, спортивні тощо теми). Кожен із студентів має вибрати з преси найкращий огляд тижня і на наступному занятті захистити свій вибір.

Таблиця 6. 1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Аналітичні методи й жанри журналістики			
Тема 1. Аналітичні матеріали в жанровій системі та історії журналістики – <i>10 год.</i>	Опрацювання літератури, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	I
Тема 2. Жанри аналітичної журналістики: загальний огляд – <i>10 год.</i>	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	II
Змістовий модуль III Класичні жанри аналітичної журналістики			
Тема 3. Особливості аналізу в кореспонденції – <i>10 год.</i>	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	III
Тема 4. Коментар як жанр журналістики – <i>10 год.</i>	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	IV
Тема 5. Журналістська колонка: основи аналізу – <i>10 год.</i>	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	V

Змістовий модуль IV Інші жанри аналітичної журналістики			
Тема 6. Специфіка бесіди, коментаря, анкети, соціологічного рецензії – 10 год.	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	VI
Тема 7. Стаття як жанр аналітичної журналістики – 5 год.	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	VII
Тема 8. Статистичний аналіз у журналістиці – 5 год.	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	VIII
Змістовий модуль III Загальносоціальна проблематика у ЗМІ			
Тема 9. Огляд преси та листів як форма аналітичної журналістики – 5 год.	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота, іспит	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фах. вид.))	VII
Тема 10. Моніторинг ЗМІ як основа аналізу – 5 год.	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота, іспит	15 (5 (д/з)+10(опрац. фах. вид.))	VIII
<i>Разом: 80 год.</i>		<i>Разом: 150 балів</i>	

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Аналітичні жанри журналістики» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип коопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. VI), де зазначено види контролю й принципи їх оцінювання. Систему переведення рейтингових балів у національну та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8. 1, 8. 2.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8. 1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	10	10
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	10	10
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	10	50
4.	Робота на семінарському занятті (практичному) занятті, в т. ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	10	100
5.	ІНДЗ			
6.	Опрацювання фахових видань	10	10	100
7.	Модульна контрольна робота	25	5	50
максимальна кількість балів 395 Коефіцієнт: $395 : 60 = 6,5$				

Таблиця 8.2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	Зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів за національною шкалою оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») подано у табл. 8. 3.

Таблиця 8. 3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і

	додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на семінарських та (чи) практичних заняттях, виконання самостійної роботи, складання модульних контрольних робіт та інших видів контролю.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: аналіз.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Аналітичні жанри журналістики».

XI. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Схарактеризуйте особливості аналітичних жанрів у системі жанрів.
2. Визначте функції журналістської аналітики.
3. Дайте аналіз жанрових ознак коментаря.
4. Дайте класифікацію різновидів коментаря.
5. Схарактеризуйте помилки під час підготовки коментарів.
6. Проаналізуйте понятійно-логічні аргументи як такі.
7. Визнайте специфіку емоційно-образних аргументів.
8. Схарактеризуйте аргументацію в аналітичній журналістиці.
9. Назвіть методи аналізу.
10. Перерахуйте види аналізу.
11. Дайте характеристику експерименту як методу збору інформації.
12. Дайте визначення кореспонденції, назвіть її функції, місце в системі жанрів.
13. Перерахуйте види кореспонденцій і схарактеризуйте процес роботи над ними.
14. Дайте огляд різновидів листів.
15. Схарактеризуйте огляд ЗМІ як форму аналітичної роботи.
16. Розкрийте специфіку статті як жанру журналістики.
17. Схарактеризуйте редакційну та передову статтю.
18. Проаналізуйте публіцистичну статтю.
19. Розкрийте проблемну, рекламну, теоретико-пропагандистську статті.
20. Сформулюйте особливості листа як жанру журналістики.
21. Подайте класифікацію листів.
22. Схарактеризуйте огляд як жанр журналістики.
23. Запропонуйте класифікацію оглядів.
24. Визначте місце огляду на сторінках сучасної преси.
25. Назвіть вимоги до оглядача.
26. Схарактеризуйте рецензію як жанр журналістики.
27. Перерахуйте основні види рецензій.
28. Проаналізуйте мету й структуру рецензії.
29. Розкрийте структуру аналітичних методів у журналістиці.
30. Схарактеризуйте критичні методи.
31. Проаналізуйте оглядові методи.
32. Назвіть методи кореспондування.
33. Схарактеризуйте журналістське розслідування як синтез жанрів.
34. Назвіть композиційні прийоми при написанні аналітичних матеріалів.
35. Проаналізуйте рейтинг як жанр аналітичної журналістики.
36. Схарактеризуйте специфічні риси журналістської аналітики.
37. Назвіть аналітичні періодичні видання України.
38. Проаналізуйте палітру аналітичних жанрів.
39. Назвіть сучасні жанрові тенденції у пресі.
40. Сформулюйте критерії журналістських жанрів.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Гід журналіста: Збірка навчальних матеріалів. – К., 1999.
2. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006.
3. Здорова В.Й. Теорія і методика журналістської творчості. – Львів: ПАІС, 2004.
4. Карпенко В.О. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002.
5. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студ. вузов по спец. “журналистика” / Ред.-сост. С.Г. Корконосенко. – СПб.: Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000.
6. Подолян Микола. Публіцистика як система жанрів. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 1998.
7. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.

Додаткова література:

10. Ким М.Н. Жанры современной журналистики. – СПб, 2004.
11. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи у журналістиці. – Львів, 2002.
12. Варенко В.М. Інформаційна журналістика в Україні: необхідність впровадження, проблеми функціонування, перспективи розвитку / В.М. Варенко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки. – 203. – № 1(2). – С. 110-116.
13. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси: посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2013. – 195 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://reshebnik.rv.ua/novyny-ta-suspilstvo/osnovni-zhanry-zhurnalistyky>
2. <http://ukrdoc.com.ua/text>

**Робоча програма навчальної дисципліни
«Аналітичні жанри журналістики»**

Укладачі: *Росінська О.А.*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.